

Besselink: van boerenschuur tot klompenhok

Rubriek over boerderij- en familienamen door Henk Harmsen
Voor aanvullingen en suggesties:
05437 72603

Toon Besselink uit Gaanderen smokkelde in de Eerste Wereldoorlog olie, spek en koffie naar Anholt. Om te voorkomen dat hij werd gepakt bad zijn vrouw thuis de rozenkrans. Op een keer, daags voor Driekoningen, vergat ze het bidsnoer ter hand te nemen. Prompt werd Toon gepakt en moest hij zes weken brommen in Veenhuizen.

Toon (Cristiaan Antonius) werd door zijn vader Gradus uitbesteed aan diens broer, dus Toon's oom, Derk Jan aan de Waterstraat (nu Steverinkstraat) in Gaanderen. (Derk Jan was getrouwd met Wilhelmina Terhorst). Toon hielp er bij het maken van klompen. Zo leerde hij het vak van klompenmaker. Hij verdiende hiermee maar negen gulden per week en besloot daarom naar Vulcaansoord te gaan, waar hij zestien gul-

den kon verdienen. Maar het klompen maken en het smokkelen gaf hem nog een aardige bijverdiensje. Het klompen-schuurtje van Besselink was in de hele beurt bekend als een gezellige plek. De kinderen uit de buurt speelden er graag in de houtkrullen.

't Gooi

De naam Besselink of Besselink komt erg veel voor, vooral in Gelderland. Bij de volkstelling van 1947 droegen 77 van elke 100.000 Gelderse inwoners de naam Besselink of Besseling. De onderwijzer Fred Besselink uit Gaanderen, die in Azewijn les geeft aan de basisschool, heeft zijn familietak uitgezocht. Hij is de kleinzoon van voornoemde smokkelaar Toon.

Zijn verre voorouders komen vrijwel zeker van de boerderij Besselink in Keijenburg (gem. Hengelo), het tegenwoordige varkensbedrijf van de familie Menting aan de Rummelinkdijk 10; het huis dateert in de huidige vorm volgens een opschrift uit 1908. Dit erva Besselink op 't Gooi wordt in 1382 al vermeld. Waarschijnlijk heet het eigenlijk Groot Besselink, want een eind verderop staat ook een huis Klein Besselink.

Er is in de Achterhoek nog een boerderij Besselink aan te wijzen, namelijk in Warken bij Warnsveld. Er bestaat een familiewapen, dat een ridderhelm met vi-

* De boerderij (Groot) Besselink in Keijenburg, bakermat van de meeste Achterhoekse Besselinks. (Foto Jan van den Brink)

zier toont. De herkomst van de naam is niet moeilijk; Bessel is een voornaam, die vooral in Friesland voorkomt. Er bestaat ook een familienaam Besselsen, onder andere in Barneveld.

Onderzoeker Fred Besselink kan in zijn familietak liefst teruggaan tot 1438. Maar het is wel een levensgrote legpuzzel, want huis- en familienaam lopen voortdurend door elkaar en soms ook gaat

de naam via vrouwelijke lijn over op een volgende generatie.

In 1557, als ene Rijckwijn Besselink boer is op Groot Besselink, moet deze aantonen dat zijn boerderij een vrij goed is. Hij overlegt een brief uit 1438, waarin staat dat het Besselink van een hofhoofdig goed van de Hof te Hengelo tot tijns goed is geworden, waarvan de bewoners aan de graaf van Zutphen, tevens hertog van Gelre,

jaarlijks tijns moeten betalen.

De kleinzoon van Rijckwijn, Albert Besselink (geboren plusminus 1550), wordt (voor 1601) doodgeschoten tijdens krijgshandelingen in de Tachtigjarige Oorlog. Hij zou op het goed Besselink, dat zijn vrouw Mechelt Bettinck in het huwelijk meebracht, doodgeschoten zijn bij het inhalen van een voer rogge op de akker. De naam Besselink bestaat nog en is verbonden

aan een wijkje in de kom van Hengelo.

Klaarblijkelijk fungeert het Hengelse bouwland als slagveld. Vanwege het krijgsrumoer is de boerderij Besselink verlaten en verwilderd. Later is er blijkens processtukken een familiestrijd om het opvoigingsrecht.

Ene Engelbert Besselynck geeft in 1689 de geboorte van zijn dochter Teuniskan aan. Het familieboek Besselink bevat een aardig document, waarin deze Teuniske na overlijden van haar eerste man Wijnolt Sessink alias Nieuwhoff, hertrouwt met Reynd Hoegen alias Geltink. Ze heeft dan al zes kinderen, van wie er vijf nog minderjarig zijn. In de boedelinventaris worden allerlei bezittingen genoemd en als onroerende bezittingen o.a. Schaarlinksmathe, Lenderink Sleegken, land aan Besselink hekke en de Trentmathe bij de Wittenbrink. Via de jongste zoon Jan en diens tweede vrouw gaat de Besselinklijn verder.

Na diverse generaties komen we dan terecht bij Toon (Chr. Ant.) Besselink, geboren 19 mei 1888 in Wisch als zoon van Gradus Besselink en Theodora Joh. Hafkenscheid. Toon, landbouwer, klompenmaker, werknemer bij Vulcaansoord en ... smokkelaar. Hij trouwde in 1915 in Ambt Doetinchem met Wilhelmina Antonia Mullink (1896-1988) en overleed 7 maart 1968. Ze kregen twaalf kinderen.